

V Bruseli 29. novembra 2024
(OR. en)

16183/24

RECH 522
IND 536
MI 979
COMPET 1160

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	29. novembra 2024
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	15398/24
Predmet:	Oznámenie Komisie o progresívnych materiáloch – závery Rady (29. novembra 2024)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o *oznámení Komisie o progresívnych materiáloch*, ktoré Rada schválila na svojom 4 603. zasadnutí 29. novembra 2024.

**ZÁVERY RADY O OZNÁMENÍ KOMISIE
O PROGRESÍVNYCH MATERIÁLOCH**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC

- svoje závery z 2. decembra 2022 o novom európskom inovačnom programe, v ktorom sa stanovuje inovačná politika, vďaka ktorej sa má stať EÚ globálnym lídrom¹,
- svoju diskusiu o smerovaní z 23. mája 2024 na tému výskum a inovácia v oblasti progresívnych materiálov pre vedúce postavenie priemyslu, v ktorej sa zamerala na koordináciu výskumu a inovácie v oblasti progresívnych materiálov medzi Úniou a členskými štátmi s cieľom zabrániť fragmentácii, na oblasti uplatňovania, ktoré sa majú uprednostniť, a na najlepšie postupy v členských štátoch²,
- svoje závery z 23. mája 2024 o posilnení zhodnocovania vedomostí ako nástroja pre odolný a konkurencieschopný priemysel a strategickú autonómiu v otvorenom hospodárstve v Európe, v ktorých zdôrazňuje strategický význam kritických a vznikajúcich technológií, ako je umelá inteligencia, technológie vedy o živej prírode a progresívne materiály, pri posilňovaní postavenia Únie v globálnych hodnotových reťazcoch a podpore jej odolnosti a udržateľnosti³,
- svoje závery z 24. mája 2024 o konkurencieschopnom európskom priemysle ako hybnej sile našej zelenej, digitálnej a odolnej budúcnosti, v ktorých zdôrazňuje potrebu presadzovať progresívne materiály a obehovosť⁴,
- správu o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti, ktorú vypracoval Mario Draghi, uverejnenú 9. septembra 2024, najmä jej odporúčanie posilniť vedúce postavenie priemyslu EÚ v oblasti progresívnych materiálov,

¹ 15602/22.

² 9333/24.

³ 10182/24.

⁴ 10127/24.

1. VÍTA oznámenie Komisie o progresívnych materiáloch pre vedúce postavenie priemyslu uverejnené 27. februára 2024⁵, v ktorom sa stanovuje európska stratégia na zaistenie vedúceho postavenia výskumu, inovácie a priemyslu v oblasti progresívnych materiálov, ktoré sú kľúčovou podpornou technológiou. PRIPOMÍNA, že v tomto oznámení sa európsky výskum a inovácia v oblasti progresívnych materiálov považujú za odrazový mostík pre dvojakú transformáciu, pričom progresívnym materiálom sa venuje pozornosť v rámci piatich rôznych pilierov od výskumu budúcich progresívnych materiálov v rámci únijných, vnútroštátnych a regionálnych výskumných programov až po výrobu a využívanie progresívnych materiálov, ktoré sú už k dispozícii.
2. UZNÁVA, že v nadchádzajúcich rokoch sa očakáva výrazný nárast dopytu po progresívnych materiáloch v rôznych odvetviach. ZDÔRAZŇUJE, že Únia musí urýchliť výskum a vývoj progresívnych materiálov; rozšíriť svoju inovačnú a výrobnú kapacitu a podnietiť inteligentné priemyselné využívanie progresívnych materiálov, aby posilnila svoju konkurencieschopnosť, zlepšila svoju hospodársku bezpečnosť a zvýšila svoju odolnosť a strategickú autonómiu a zároveň zachovala otvorené hospodárstvo.
3. UZNÁVA, že je potrebné v celej únii ďalej rozvíjať dynamický, bezpečný a inkluzívny ekosystém progresívnych materiálov, ktorý prispieva ku konkurencieschopnej zelenej a digitálnej transformácii. DOMNIEVA SA, že takýto ekosystém by mal stavať na existujúcich silných stránkach, odstraňovať nedostatky, podporovať základný a aplikovaný výskum, vývoj a inováciu v únii a stimulovať konkurencieschopnosť a rast. V tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité využívať európske výskumné a technologické infraštruktúry, ktoré majú potenciál a jedinečné schopnosti na to, aby umožnili prelomové vedecké objavy vo vede o materiáloch. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné podporovať regionálne inovačné ekosystémy s cieľom štruktúrovať a prepájať hodnotové reťazce.

⁵ 7172/24.

4. PRIPOMÍNA, že je dôležité, aby nová generácia progresívnych materiálov bola bezpečná, udržateľná a obehová a aby efektívne využívala zdroje. ZDÔRAZŇUJE, že pri navrhovaní a spracúvaní progresívnych materiálov, ktoré sú nákladovo efektívne a konkurencieschopné, je potrebné uplatňovať zásadu „obmedzovať tvorbu odpadu, opätovne používať a recyklovať“. DOMNIEVA SA, že na preskúmanie rôznych scenárov budúcich potrieb a možných obehových a udržateľných riešení, ako aj požadovanej výroby a používania progresívnych materiálov, ktoré môžu byť v budúcnosti kritické, sú potrebné prognostické štúdie. DOMNIEVA SA, že tieto materiály by mali byť inherentne bezpečné a udržateľné, aby sa plnili ciele Zelenej dohody týkajúce sa nulového znečistenia a netoxického prostredia, a mali by ponúkať riešenia, ktorými sa splní ambícia vybudovať európske obehové hospodárstvo, ktoré prispejú k cieľom Priemyselného plánu Zelenej dohody vrátane aktu o kritických surovinách, aktu o emisne neutrálnom priemysle a cieľov európskeho aktu o čípoch a ktoré zlepšia energetickú efektívnosť a efektívnosť využívania zdrojov. VYZÝVA Komisiu, aby čo najskôr identifikovala kritériá a politiky založené na dôkazoch v záujme zmiernenia rizík európskej strategickej závislosti od kritických surovín pomocou progresívnych materiálov. UZNÁVA, že na to, aby sa zabezpečila udržateľná výroba, používanie a likvidácia progresívnych materiálov, sú potrebné metódy a hodnotiace nástroje na charakterizáciu, testovanie a validáciu progresívnych materiálov, ako aj integrácia zásad obehového hospodárstva a vykonávanie komplexných posúdení životného cyklu. ZDÔRAZŇUJE, že na to, aby sa znížil vplyv na životné prostredie a závislosť od zdrojov, je potrebné znížiť všeobecné používanie materiálov, ako aj ich zložitost' vo výrobkoch, zvýšiť efektívnosť využívania zdrojov, a tým podporiť obehovosť a opätovné použitie materiálov.

5. ZDÔRAZŇUJE, že progresívne materiály majú zásadný význam pre európsku hospodársku bezpečnosť. Preto VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby vypracovali ďalšie primerané a účinné opatrenia na zlepšenie bezpečnosti výskumu a riadenia rizík v súlade s hodnotami a zásadami, ktoré sa stanovili v odporúčaní Rady z 23. mája 2024 o posilnení bezpečnosti výskumu⁶.
6. ZDÔRAZŇUJE, že únijné, vnútroštátne a regionálne priority zamerané na výskum a inováciu v oblasti progresívnych materiálov sa musia koordinovať so stratégiami Únie v oblasti dvojakej transformácie a hospodárskej odolnosti. PRIPOMÍNA, že v oznámení Komisie sa stanovili predbežné priority v oblasti energetiky, mobility, stavebníctva a elektroniky, keďže tieto oblasti sú rozhodujúce pre zelenú a digitálnu transformáciu Únie. VYZÝVA Komisiu, aby pokračovala v spolupráci s členskými štátmi s cieľom určiť spoločné ciele a podľa potreby zrevidovať a zaktualizovať prioritné oblasti výskumu, vývoja a zavádzania progresívnych materiálov, čo zahŕňa aj zváženie tematických oblastí, ako je zdravotná starostlivosť a agropotravinárstvo. OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že na to, aby sa účinne pokročilo v prioritách výskumu a inovácie v oblasti progresívnych materiálov, je dôležitá spolupráca v oblasti tvorby medzi členskými štátmi a Komisiou. KONŠTATUJE, že ďalšie prioritné oblasti pre progresívne materiály by mali zahŕňať odvetvia mimoriadneho významu z hospodárskeho, strategického a sociálneho hľadiska.

⁶ Ú. v. EÚ C, C/2024/3510, 30.5.2024, s. 3 –9.

7. ZDÔRAZŇUJE kľúčovú úlohu digitalizácie výskumu a inovácie v oblasti progresívnych materiálov, najmä digitálnych modelovacích nástrojov, spoločnej dátovej analýzy/ontológie a umelej inteligencie, ktoré majú potenciál urýchliť objavovanie a navrhnuť zloženie nových inovačných materiálov. BERIE NA VEDOMIE návrh vytvoriť pre progresívne materiály spoločnú digitálnu infraštruktúru, ktorá by bola otvorená pre všetky členské štáty, aby sa plne využil potenciál údajov o materiáloch a umelej inteligencie v Európe a urýchlilo navrhovanie a vývoj progresívnych materiálov počas celého životného cyklu, pričom by sa zohľadnil ekosystém existujúcich výskumných a technologických infraštruktúr a dátových priestorov, ako je spoločný podnik EuroHPC a európsky cloud pre otvorenú vedu. ZDÔRAZŇUJE, že takúto spoločnú digitálnu infraštruktúru by mala podporovať Únia aj členské štáty, pričom by mali presadzovať príspevky akademickej obce aj priemyslu a uľahčovať integráciu vnútroštátnych iniciatív.
8. BERIE NA VEDOMIE rozhodnutie Komisie z 5. júla 2024 o riadiacej štruktúre vo forme Rady pre technológie v oblasti progresívnych materiálov, ktorá bude koordinovať opatrenia týkajúce sa progresívnych materiálov s členskými štátmi, organizáciami, ktoré vykonávajú a financujú výskum, a priemyslom. ŽIADA Komisiu, aby v súlade so zásadami dobrej správy vecí verejných a transparentnosti pri zriaďovaní tohto fóra v relevantných prípadoch zohľadnila existujúce štruktúry a zabránila zbytočnému administratívne zaťaženiu členských štátov a akémukoľvek prekrývaní s rozhodovacou úlohou Rady a prácou vykonávanou v rámci výborov rámcového programu pre výskum a inováciu. VÍTA spoluprácu na spoločných cieľoch a prioritách s krajinami pridruženými k rámcovému programu pre výskum a inováciu a v relevantných prípadoch aj s tretími krajinami v súlade so strategickou autonómiou Únie.

9. ZDÔRAZŇUJE, že pre navrhované opatrenia je kľúčové verejné a súkromné financovanie a investície do výskumu, vývoja a inovácie progresívnych materiálov. ZDÔRAZŇUJE, že pri výskumných a inovačných činnostiach v rámci programu Horizont Európa na všetkých úrovniach technologickej pripravenosti je dôležité zamerať sa na vyvážený prístup založený na potrebách. KONŠTATUJE, že nové partnerstvo Inovačné materiály pre EÚ je ďalším krokom pri spájaní síl priemyslu a akademickej obce a pri vytváraní väčšieho objemu súkromných investícií. ZDÔRAZŇUJE, že v tomto novom priemyselnom partnerstve by sa mal pri nadväzovaní spolupráce uplatňovať transparentný, otvorený a inkluzívny prístup založený na excelentnosti a úsilí o čo najširšiu účasť v rámci celej Európy, aby sa využili poznatky, zdroje a odborné znalosti z celej EÚ a pripravila pôda pre odolnejšie a vzájomne prepojené priemyselné odvetvia. BERIE NA VEDOMIE prácu Spoločného európskeho fóra pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu zameranú na progresívne materiály, ktorá by mohla zohrať dôležitú úlohu pri zavádzaní inovačných progresívnych materiálov.
10. BERIE NA VEDOMIE zámer Komisie podporovať vývoj progresívnych materiálov prostredníctvom Európskej rady pre inovácie. NABÁDA na posilnenie, mobilizáciu a riadenie verejných a súkromných investícií prostredníctvom Platformy strategických technológií pre Európu (STEP) a iných nástrojov EÚ, ako sú Inovačný fond a InvestEU. Preto VYZÝVA Komisiu, aby posilnila synergie medzi fondmi a programami EÚ, ktoré sú relevantné pre vývoj progresívnych materiálov, a vyzýva členské štáty, aby tieto synergie v plnej miere využívali. ZDÔRAZŇUJE, že synergie medzi takýmito možnosťami financovania z prostriedkov EÚ je potrebné zaviesť už vo fáze ich navrhovania a že je potrebné nabádať aj na synergie s vnútroštátnym a regionálnym financovaním.
11. PRIPOMÍNA, že zhodnocovanie poznatkov a strategické využívanie nehmotného majetku vrátane práv duševného vlastníctva a obchodného tajomstva sú základnými faktormi toho, ako môžu priemyselné odvetvia, a najmä malé a stredné podniky (MSP) prilákať investície, vytvárať hodnotu a zvyšovať svoju konkurencieschopnosť. Preto VYZÝVA vývojárov progresívnych materiálov, aby čo najlepšie využívali usmernenia zamerané na zhodnocovanie vedomostí.

12. UZNÁVA kľúčovú úlohu MSP a startupov pri vykonávaní výskumu a vývoja a pri tvorbe inovácií v oblasti progresívnych materiálov. POUKAZUJE NA TO, že inovátori a MSP by mali mať podporu už od počiatočnej fázy, aby navrhovali a testovali vysokovýkonné a udržateľné materiály. ZDÔRAZŇUJE, že MSP na to, aby dokázali prekónať prekážky vstupu na trh a rozširovať svoje inovácie, potrebujú podporné mechanizmy, ako sú granty, finančné nástroje, kapitálové investície, inkubátory, mentorstvo a prístup k infraštruktúre.
13. UZNÁVA, že v záujme podpory výskumných pracovníkov, inovátorov, priemyslu, a najmä MSP a startupov je potrebné uľahčiť a urýchliť priemyselné a obchodné rozširovanie. ZDÔRAZŇUJE úlohu experimentálnych regulačných prostredí a noriem, ktoré umožňujú inováciu.
14. UZNÁVA, že je dôležité využiť verejné obstarávanie na stimulovanie dopytu po progresívnych materiáloch. KONŠTATUJE, že si to vyžaduje výmenu informácií o najmodernejších inováciách, ktoré sú k dispozícii obstarávateľom, ako aj lepšiu koordináciu medzi veľkými nákupcami, aby sa inovačné firmy mohli účinne a efektívne rozširovať.
15. ZDÔRAZŇUJE, že pre inovačné metódy a nástroje, ako aj pre navrhovanie a vývoj nových materiálov sú potrebné nové zručnosti. UZNÁVA, že osobitne potrebné sú zručnosti v oblasti vedy o materiáloch, chémie, fyziky, inžinierstva a informačných technológií. BERIE NA VEDOMIE, že Komisia v spolupráci s Európskym inovačným a technologickým inštitútom v roku 2024 zriadila Akadémiu progresívnych materiálov, a NABÁDA aj ďalšie relevantné existujúce štruktúry a programy, aby sa zapojili do poskytovania nových zručností. NAVRHUJE, aby sa v súlade s vnútroštátnymi právomocami a inštitucionálnou autonómiou tieto zručnosti zmapovali a v prípade potreby zohľadnili v príslušných programoch vzdelávania a odbornej prípravy, v odbornom vzdelávaní a príprave (OVP) a vo vysokoškolskom vzdelávaní, ako aj v iných relevantných programoch zvyšovania úrovne zručností.

16. Uznáva význam podpory vzdelávania v oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM), podpory iniciatív OVP a uľahčovania kariérneho rastu výskumných pracovníkov a odborníkov v tejto oblasti, a to aj pomocou mechanizmov medzisektorovej mobility. ZDÔRAZŇUJE, že by sa malo vyvinúť úsilie na riešenie nedostatočného zastúpenia žien v študijných odboroch STEM umožnením vytvárania inkluzívneho a priaznivého vzdelávacieho a pracovného prostredia, ktoré poskytne praktické skúsenosti a stáže, a propagáciou vzorov a mentorstva. VYZÝVA NA propagáciu a výmenu najlepších postupov a úspešných prípadových štúdií z oblasti vývoja a uplatňovania progresívnych materiálov s cieľom podporiť vzdelávanie, inováciu a rozširovanie úspešných modelov v celej Únii.
17. UZNÁVA etické aspekty a spoločenské dôsledky progresívnych materiálov vrátane ich vplyvu na zdravie a životné prostredie. ZDÔRAZŇUJE význam zvyšovania povedomia verejnosti o zodpovednej výrobe a zodpovednom používaní progresívnych materiálov. ZDÔRAZŇUJE, že dôvera v progresívne materiály a ich spoločenská akceptácia majú kľúčový význam pre zabezpečenie úspešnej integrácie progresívnych materiálov do každodenného života a hospodárstva. Preto NABÁDA Komisiu a členské štáty, aby poskytovali rozsiahle informácie na úrovni, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom zvýšiť povedomie a informovanosť verejnosti o progresívnych materiáloch. DOMNIEVA SA, že takéto informácie by mohli zvýrazniť prínosy, bezpečnosť a udržateľnosť týchto materiálov, mohli by rozptýliť potenciálne obavy a posilniť dôveru verejnosti a v relevantných prípadoch by mohli byť prepojené s existujúcimi komunikačnými iniciatívami.
-